

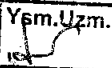
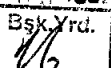
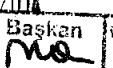
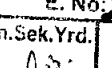
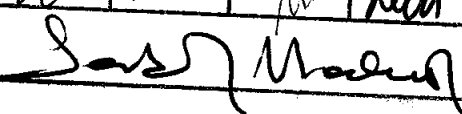
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Milletvekili Seçimi Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu İle Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur. 25.12.2013

Gereğini arz ederiz.

Sebahat TUNCEL

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği - Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Plan ve Bütçe			
Esas Komisyon	Anayasa			
Tarih:	11.9.2013		E. No: 2/1933	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
25 Aralık 2013
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
25 Aralık 2013
No: 268308

GENEL GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sında "yönetimde istikrar", temsilde "adalet" ilkeleri yer almaktadır. % 10'luk "ülke seçim barajı" Anayasa'daki yönetimde istikrar, temsilde adalet ilkeleri açısından ele alındığında ne istikrarı sağladığı ne de "adalet" uygun olduğu ortaya çıkmaktadır.

Son altı milletvekili genel seçimlerinde 1987'de % 19,5, 1991'de %0,5, 1995'te %14, 1999'da %18,5, 2002'de %45 son olarak 2007'de %13, 2011'de %4,6 geçerli oy meclis dışında kalmıştır. 1987'de 4,6 milyon, 2002'de 14 milyon seçmenin oyu baraj nedeniyle değerlendirme dışında kalmış, meclis iradesine yansımamıştır. Meclis dışında kalan her seçmen oyuna karşılık Türkiye Büyük Millet Meclisi içinde suni bir "aşkın temsiliyet" oluşmaktadır. Bu suni çoğunluk birinci partide yoğunlaşmakta bir sonraki partiye geçtikçe de yoğunluğu azalmaktadır. Geçmiş seçimlerde en çok oyu alan siyasi partilerin meclisteki temsiliyetleri 1987 genel seçimlerinde ANAP %36,1 oyla, milletvekilliklerinin %69,9'unu, 2007 seçimleri ile birinci parti olarak Meclis'e giren AKP %46,6 oyla milletvekilliklerinin %62, ikinci parti CHP %20,9 oyla %22 temsil bulurken, üçüncü ve son sırada yer alan MHP %14,3 oyla %12,7 temsil bulmaktadır.

Bu rakamlar, % 10'luk ülke barajının, "temsilde adalet" ilkesinde ne kadar büyük yaralar açtığını ortaya koymaktadır. Mevcut baraj nedeniyle seçim ve temsil esasına dayalı demokratik sistem zedelenmekte, halkın oyları Meclis'te temsiliyete dönüşmediği gibi; Mecliste oluşan aşkın temsiliyet yani halkın verdiği temsil yetkisinden çok daha fazlasına sahip olmak, meşruiyet krizi yaratmaktadır.

Baraj sistemi, demokrasinin vazgeçilmez ilkelerinden olan "çoğulculuk" ilkesinin hayata geçmesini de önlemekte, Meclis'te aşkın temsiliyetin oluşturduğu çoğunluğun iktidarını dayatmaktadır. Seçmen iradesinin Meclis'te temsilini sınırlayan % 10'luk barajı, halkın yönetime katılımını engellemektedir. Yüzde 10'luk baraj sistemi aynı zamanda seçimlere katılım oranında düşüşün yaşanmasına da yol açmaktadır. Seçim barajının seçimde yarattığı psikolojik baraj oy kullanma oranına katılımın düşmesi olarak yansımaktadır. "Oyum boşa gitmesin" kaygısıyla hareket etmeye zorlanan seçmen, ya gerçek tercihi dışında bir partiye yönelmekte ya da sandık başına gitmemektedir. Seçimi barajının kaldırılması Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin toplumun daha geniş kesimlerini kapsamasını ve yansıtmasını sağlayacaktır.

Bir ülkede çok sayıda siyasal partinin bulunması, siyasetteki parçalı yapı veya dağınıklık olarak değerlendirilemez. Siyasi partiler demokrasi, toplumsal barış ve özgürlüklerin politik hayattaki teminatlarıdır. Toplumun tüm zenginlik ve organizasyon gücünün toplandığı "devlet erki" tek bir parti, kişi, aile, zümre ve benzeri monark yapının eline bırakılmamalıdır. Anayasa tarafından bir yandan "güçler ayrılığı" ilkesiyle yaygınlaştırılırken, diğer yandan örgütlenme hakkı ve siyasi partiler, sosyal hukuk devleti içerisinde tanımlanarak güçlendirilmiştir. Siyasi partiler, siyasal tartışmaların halka yaygınlaştırma, dolayısıyla siyaseti demokratikleştirme aygıtlarıdır ki bu nedenle anayasada kamu hizmeti olarak tanımlanmıştır. Anayasa "Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır" tanımlamasıyla siyasi partilerin korunup geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Her açıdan eşit koşullarda başlamayan seçim yarışının, adil bir yarış olduğu iddia edilemez. Yönetme erkini kullanmaya aday olan, siyasal partilerin ekonomik sorunlardan

ötürü, herhangi bir ekonomik ve sosyal etki altına girmesinin engellenmesi açısından devlet yardımları yapılmaktadır. Bu yardımlar Cumhuriyet tarihinde farklı biçimlerde uygulanmıştır. Son olarak 1995 yılında Anayasa'nın 68/son maddesinde yapılan değişiklikle siyasi partilere devlet yardımı yapılması anayasal güvenceye bağlanmıştır.

%10 genel seçim barajı nasıl bir temsil adaletsizliği oluşturuyor ise devlet yardımı alabilmek için konulan %7'lik baraj da, aynı eşitsizliği destekleyen diğer bir dayanaktır. % 7 oy alma zorunluluğu, tıpkı seçim barajı gibi, çoğunluğu oluşturan partilerin desteklenmesi öngörmekte ve demokrasinin "çoğulculuk" ilkesini zedelemektedir.

Ayrıca, Anayasa'da 2001 yılında, Siyasi Partiler Yasası'nda 2002 ve 2003 yıllarında yapılan değişikliklerle, siyasi partileri kapatma yaptırımına seçenek olarak devlet yardımından kısmen ya da tamamen yoksunluk yaptırımı öngörülmüştür. Bu düzenlemeler yapılırken devlet yardımı alamayan 'siyasi parti tüzel kişilikleri' hakkında devlet yardımından yoksunluk yerine bir başka yaptırım getirilmemiştir.

Böylece Anayasa koyucu zımni iradesi ile bütün siyasi partilerin devlet yardımı alacağını kabul etmiştir. Anayasa'nın 68/son maddesi ile de bu yardımın, 'yeterli düzeyde ve hakça' yapılması düşüncesi benimsenmiştir. Tüm siyasi partiler için "devlet yardımından yoksunluk" yaptırımı söz konusu olmadığına göre; bu yardımı 'tüm siyasi partilerin' almasını sağlayacak şekilde düzenleme yapılması zorunludur.

Bu düzenleme yapılırken, siyasi partilerin milletvekili seçimlerine katılarak milli iradeyi oluşturmak ve ülke genelinde faaliyet göstermek amacıyla kurulmaları da gözetilmelidir. Tabela partileri kurulmasını önleyici tedbirler de alınmalıdır. Bu konuda siyasi partiler yasasında köklü değişiklikler yapılması gerekmektedir. Ancak sınırlı bir değişikliği öngören bu yasa teklifinde, mevcut yasa ile tutarlılık içerisinde, hem mümkün olan en geniş kesime "devlet yardımı" verilmesi, hem de istismar edilmesinin önlenmesine yönelik hükümler bulunmaktadır.

Yasa teklifinde, ülke genelinde seçimlere girmeye hak kazanmış veya Meclis'te grubu bulunan yada Meclis içinde en az 5 milletvekiliyle temsil edilmekle birlikte bir siyasi partinin genel seçimlere katılma koşulu olan ülke genelindeki illerin yarısında teşkilat kurmuş olan siyasi partilere devlet yardımı yapılması öngörülmektedir. Bu kriterler Anayasa'da işaret edilen yardımın "hakça" olması ilkesinin yerine getirilmesine imkan tanıyacaktır. Dünyada da yaygın örnekler benzer kriterlere işaret etmektedir. Ekonomik sıkıntılar nedeniyle örgütsel yapısını geliştiremeyen, siyasi bir etkinlik yapamayan ve de geniş kitlelere ulaşamayan bir siyasi partinin siyasi hayatta varlığını sürdürmesi oldukça zordur. Ayrıca bu durum siyasi partiler arası en başından eşitliği ortadan kaldırmakta ve küçük partileri ya yok olmaya ya da marjinal kalmaya zorlamaktadır.

Yasa teklifi ile yine İspanya gibi ülkelerde uygulaması bulunan devlet yardımının kadın kotası uygulamayan siyasi partilere ceza kesilerek verilmesi yönünde bir değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliğin amacı kadın temsiliyetinin çok az olduğu Türkiye gibi ülkelerde kota uygulamasının siyasi partilerde yer alabilmesidir. Devlet yardımına dair ek bir madde olarak düzenlenen bu değişiklikle birlikte fermuar sistemine dair de değişiklik yapılmıştır. Dolayısıyla devlet yardımını alabilmek için göstermelik, usulen kadın kotasını uygulayıp esasında seçilebilir sıralarda yine erkekleri aday olarak gösterme eğiliminin önüne geçmek amaçlanmıştır.

Kadınların karar mekanizmalarında yer alması için yasalarda yeterince tedbir bulunmamaktadır. Türkiye nüfusunun yarısı kadınlardan oluşmasına rağmen parlamentoda temsili sadece %14'dür. Kadın örgütleri yıllarca mücadele ederek kadın kotasının siyasi partilerde uygulanması gerektiğini belirtmiştir ve parti içerisinde kadın kotaları uygulanmaya başlamıştır. Ancak kota kadının karar alma mekanizmalarında olması için yeterli değildir. Çünkü kotada yine seçilebilir sıralara erkekler, dolgu maddesi olarak da alt sıralara kadınlar yazılıyor.

Politik, sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda eşitlik için karar alınan tüm yönetim birimlerinde eşit temsil hakkı sağlanmalıdır. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için kadınlar hayatın her alanında olduğu gibi siyasetinde içerisinde olmalıdırlar. Ancak çok az kadın siyaset içindeki erkek egemen anlayışa direnebilmekte, siyaset yapmaya devam edebilmektedir. Oysa ki kadınların olmadığı siyaset katılımcılıktan, toplumsallıktan uzak bir noktaya evrilmektedir. Bu durumun düzeltilmesi için dünyada pek çok ülkede de uygulanan fermuar sisteminin yasal olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Fermuar sistemi, aday listelerinde bir erkek bir kadın olarak listeleme yapılmasını içerdiği için son kerte de listelerin seçilebilir sıralarına erkekler adayların isimleri konularak, kadınların sadece listede vitrin olarak isimlerinin kalmasının önüne geçmek için gereklidir.

Ülkemizde Türkçe'nin yanı sıra bir çok dil ve lehçe kullanılmaktadır. Politikacılar da özellikle seçim dönemlerinde, "de facto" olarak seçmenleriyle onların bildiği dille iletişim kurmaktadır. Ancak bu konuda Türkçe dışındaki dillerin kullanılmasını yasaklayan yasal düzenlemeler bulunduğu için, her politikacı da bu durumu tabiri caiz ise "uygun formüller bularak" atlatmaya çalışmaktadır.

Siyasi partilerin Arapça, Kürtçe, Lazca vb dil ve lehçelerde propaganda yapılmasının yasaklanması demokrasiyle bağdaşmamaktadır. 40 Avrupa ülkesinde çoklu dil kullanılmakta ve dil bilimciler birden fazla dil bilenlerin kavrama ve sosyal ilişkilerde daha başarılı olduklarını belirtmektedirler. Birden fazla dil kullanılması, asla ayrımcılık veya ayrışıklık anlamına gelmemektedir. Seçimlerde temel amaç adayla seçmen arasındaki sağlıklı iletişimdir; bu iletişimin en doğal yolu farklı dilleri de kullanılabilme olanağıdır. Ayrıca bu yasa teklifi ile yapılmak istenen, realitede var olanı yasallaştırmaktır. Bugün doğal olarak siyasal arenanın en tanınmış simaları, bakanlar, milletvekilleri, belediye başkanları seçmenin ve de çoğunlukla kendilerinin, yerel dili veya lehçesiyle konuşmakta, iletişim kurmaktadır. Ancak yasaklayıcı yasa hükümleri işletilerek hakkında yasal işlem başlatılan çok sayıda politikacı da bulunmaktadır. Çağımızda artık dilin bir yasak konusu yapılması kabul edilemez.

Yerel dillerin her hangi bir arenada kullanılmasının yasaklanması öncelikle Türkiye iç dinamikleri gereği terk edilmelidir. Toplumsal barış ve uzlaşi için bu yanıştan artık dönülmelidir. Yerel dil ve lehçelerde siyaset yapabilmek, halk tarafından anlaşılmayı da beraberinde getirecektir. Bu Cumhuriyetin yeni bir toplumsal barış ve aydınlanma hamlesidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1-2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 33'üncü maddesinde düzenlenen "% 10'luk" seçim barajı tamamen kaldırılarak; halkın iradesinin meclise daha fazla yansması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Madde ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 37 inci maddesinin ikinci fıkrası kadın örgütlerinin yıllardır dile getirdiği, kadınların siyasete katılımı konusunda bir tedbir uygulaması olan fermuar sisteminin uygulanmasına ilişkin değişiklik yapılmıştır.

MADDE 3- Madde ile; 22/04/1983 Tarihli 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile aday adaylarına, farklı dil ve lehçelerde siyaset yapma imkanı tanınarak; seçmenlerle iletişim kurulurken dil engeliyle karşılaşılması önlenmek istenmiştir. Dilin siyasal yaşamda bir yasak konusu olması yerine, serbest kılınması özgürlükçü demokratik toplum düzeninin gereklerine daha uygun düşecektir.

MADDE 4- 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 81. maddesinin (c) bendinde yer alan ve siyasi partilerin faaliyetleri sırasında, Türkçe dışındaki dillerin kullanılmasını yasaklayan hüküm, Türkçenin yanı sıra farklı dil ve lehçelerin de kullanılmasına izin verecek şekilde düzenlenmiştir. Eksiksiz demokrasinin inşası açısından gerekli görülen bu düzenleme ile aynı zamanda Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik sürecinde yapılan reformlara uyum sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 5- Yapılan değişiklik ile 22/04/1983 Tarihli 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun Ek 1'inci maddesinde yer alan ve seçimlerde % 7 oy alan partilere de devlet yardımı yapılmasını öngören hükümde oy oranı sınırı kaldırılarak demokrasinin vazgeçilmez öğelerinden olan siyasi partilerin korunması, siyaset kurumunun güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yine aynı maddede yer alan "üçyüzelli milyon liradan" ibaresi, "üçyüzelli bin YTL" şeklinde değiştirilerek, 31.01. 2004 tarih ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümlerine uygun hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Ek Madde 1'e eklenen fıkra ile TBMM'de grubu bulunan veya en az 5 milletvekili ile temsil edilen siyasi partilere de devlet yardımı verilmesi hükme bağlanarak, parlamento temsiliyetinin önemini dikkat çekilmek istenmiştir. Ve bu maddenin istismar edilmesini önlemek amacıyla da, illerin en az yarısında örgütlenmiş olma şartı getirilmiştir.

MADDE 6- Madde ile;26/04/1961 Tarihli 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 58'inci maddesinde yer alan, siyasi partilerin radyo ve televizyon kanallarında Türkçe dışında bir dille propaganda yapmalarını yasaklayan hüküm değiştirilerek, siyasi partilere Türkçenin yanı sıra farklı dil ve lehçelerde radyo ve televizyon kanallarında propaganda yapma imkanı tanınmıştır.

MADDE 7- Yürürlük Maddesidir.

MADDE 8-Yürütme Maddesidir.

MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU, SİYASİ PARTİLER KANUNU İLE SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel seçimlerde ülke genelinde, ara seçimlerde seçim yapılan çevrelerin tümünde herhangi bir baraj oranı yoktur.

İl seçim kurulları, yukarıdaki maddeye göre, birleştirme tutanağını düzenledikten sonra sonuçları en seri şekilde telgrafla, ayrıca telefon veya telsizle Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

Yüksek Seçim Kurulu, bütün illerden bu şekilde alınan bilgilere göre, Türkiye genelinde geçerli oyların toplamını yapar ve her siyasi partinin aldığı geçerli oy toplamını genel geçerli oy toplamına bölerek, siyasi partilerin ülke genelinde aldığı oy yüzdesini hesaplar ve siyasi partilerin isimlerini il seçim kurullarına bildirir ve ilan eder.

Bu ilandan sonra, bir veya bir kaç seçim çevresinde, seçimin iptaline karar verilmesi ülke genelinde alınan oy yüzdesinin yeniden tespitini gerektirmez.

MADDE 2- 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 37 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Milletvekili genel veya ara seçimlerinde, siyasi partilerin bir seçim çevresindeki adaylarının listesi ve bunların listedeki sırası adaylığını koymuş olanlar arasından, kadın ve erkeklerin ayrı listelerle katılacağı bir ön seçimle ve her bir cinsiyetin en az yüzde 33 temsil ve katılımını gözeterek tespit edilir. Ön seçimde, o seçim çevresinde, o siyasi parti üye kayıt defterine göre düzenlenen parti seçmen listesinde yer alan bütün üyeler, ilçe seçim kurullarının yönetiminde serbest, eşit, gizli oy açık tasnif esaslarına göre oy kullanırlar.

Listeler fermuar sistemine göre hazırlanır. Bu sisteme göre, kadın ve erkek aday adayların listeleri ayrı ayrı, ön seçimde aldıkları oy büyüklüğüne göre düzenlenir. En çok oy alan aday adayı birinci sıraya, diğer cinsiyetten en çok oy alan aday adayı ikinci sıraya yerleştirildikten sonra, iki liste birbirini izleyen üç adayın aynı cinsiyetten olmaması esasına göre karıştırılarak, o seçim çevresinden çıkacak milletvekili sayısı kadar aday tespit edilir.

Ön seçimlerin yapılacağı gün Yüksek Seçim Kurulu tarafından, genel seçimlerden en az üç ay önceki bir tarih olarak belirlenip ilan edilir. Bütün yurttaki ön seçimler seçime katılacak partiler için aynı gün yapılır.

Genel seçimler için kabul edilen seçim çevresi aday tespiti için de esas alınır.

Siyasi partiler toplam olarak, illerden seçilecek Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri sayısının yüzde 5'ini aşmamak üzere, ilin, seçim çevresini aday listesindeki sırasını ön seçim tarihinden en az on gün önce Yüksek Seçim Kuruluna bildirmek koşuluyla, merkez adayı gösterebilirler. Bu adayların hangi ilden, bölgeden ve sıradan aday gösterileceği, ön seçimden en az on gün önce belirlenir. Merkez adayların toplamında kadın temsiliyetinin en az yüzde

30 oranında olmasına bağlı kalınır. Merkez adayları her seçim çevresinin aday listesindeki ilk iki adayın ayrı cinsiyetlerden olması ve birbirini izleyen üç adayın aynı cinsiyetten olmaması esasına göre yerleştirilir.

Siyasi partilerin bir seçim çevresinde teşkilatı bulunmaz veya gösterilmesi gereken sayıda aday adayı veya kadın aday adayı olmazsa o seçim çevresine ait aday listesi, merkez adayları için belirtilen esaslara göre, o seçim çevresinde çıkacak milletvekili sayısı kadar, parti tüzüğündeki esaslara göre merkez atar ve yönetim kurulunca belirlenir.

Yüksek Seçim Kurulu ön seçim ve merkez adaylığı ile ilgili süreleri seçim yenilenme kararının zorunlu kıldığı ölçüde kısaltabilir.”

MADDE 3 -2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aday adayları, mensup oldukları partinin programı, büyük kongresinin ve yetkili merkez organlarının kararları ile partinin seçim bildirisi dışında, milli, mahalli yahut mesleki çapta herhangi bir vaatte bulunamazlar ve Türkçe'nin yanı sıra farklı dil ve lehçeleri de kullanabilirler.”

MADDE 4 -2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 81 inci maddesinin

(c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tüzük ve programlarının yazımı ve yayınlanmasında, kongrelerinde, açık ve kapalı salon toplantılarında, mitinglerinde, propagandalarında Türkçe'nin yanı sıra farklı dil ve lehçeleri de kullanabilirler. Türkçe'nin yanı sıra farklı dil ve lehçelerde yazılmış pankartlar, levhalar, plakalar, ses ve görüntü bantları, broşür ve beyannameler kullanabilir ve dağıtabilirler. Tüzük ve programlarını yabancı dillere de çevirebilirler.”

MADDE 5- 2820 sayılı Kanununun Ek 1 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Devletçe yardım:

Ek Madde 1 – (27/6/1984 - 3032/2 md. ile gelen Ek Madde hükmü olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Yüksek Seçim Kurulunca son milletvekili genel seçimlerine katılma hakkı tanınan siyasi partilere her yıl Hazine'den ödenmek üzere o yılki genel bütçe gelirleri "(B) Cetveli" toplamının onbinde biri oranında ödenek mali yıl için konur. (1)

(Değişik birinci cümle: 12/8/1999 - 4445/21 md.) Bu ödenek, yukarıdaki fıkra gereğince Devlet yardımı yapılacak siyasi-partiler arasında, bu partilerin genel seçim sonrasında Yüksek Seçim Kurulunca ilân edilen toplam geçerli oy sayıları ile orantılı olarak bölüştürülmek suretiyle her yıl ödenir. Bu ödemelerin o yılki genel bütçe kanununun yürürlüğe girmesini takiben on gün içinde tamamlanması zorunludur.

(Mülga üçüncü fıkra: 12/8/1999 - 4445/21 md.)

Bu yardım sadece parti ihtiyaçları veya parti çalışmalarında kullanılır.

(Ek fıkralar: 7/8/1988 - 3470/1 md.)

Milletvekili genel seçimlerinde seçime girmeye hak kazanmış siyasi partilere de devlet yardımı yapılır. Bu yardım en az devlet yardımı alan siyasi partinin ikinci fıkra gereğince almış olduğu yardım ve genel seçimlerde aldığı toplam geçerli oy esas alınarak kazandıkları oyla orantılı olarak yapılır. Ancak bu yardım üçyüzelli Bin Yeni Türk Lirasından az olamaz. Bunun için her yıl Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesine yeterli ödenek konulur.”

“Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde grubu bulunan ancak devlet yardımı almayan siyasi partilere, son genel seçimde % 3 oranında oy almış gibi devlet yardımı yapılır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde en az 3 milletvekili ile temsil edilen ve illerin en az yarısında teşkilat kurmuş olan, ancak devlet yardımı almayan siyasi partilere, en az devlet yardımı alan siyasi parti kadar devlet yardımı yapılır.

Siyasi Partilerde karar alma mekanizmalarında en az %33 kadın kotası ve %10 gençlik kotası uygulamayan partilere oy oranlarına göre yapılacak hazine yardımının yarısı kadar kesinti yapılır.

Yukarıdaki fıkralarda öngörölen yardım miktarları; bu yardımdan faydalanabilecek siyasi partilere, milletvekili genel seçiminin ve mahalli idareler genel seçim yılı için iki katı olarak ödenir. Her iki seçim aynı yıl içerisinde yapıldığında bu ödemenin miktarı iki katı geçemez. Bu fıkra gereğince yapılacak katlı ödemeler, Yüksek Seçim Kurulunun seçim takvimine dair kararının ilanımlı izleyen 10 gün içinde yapılır.

(Ek fıkra: 12/8/1999 - 4445/21 md.) Bu Kanunun 76 ncı maddesi hükmü dairesinde gelirleri Hazineye irat kaydedilen ve taşınmaz malları Hazine adına tapuya tescil edilen siyasi partilere, bu madde gereğince yapılacak Devlet yardımından, Hazineye irat kaydedilen gelirin Hazine adına tapuya tescil edilen taşınmazların toplam değerinin iki katı indirilir.

MADDE 6-26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Propaganda için kullanılan el ilanları ve diğer her türlü matbuatlar üzerinde Türk Bayrağı, dini ibareler bulundurulması yasaktır. Radyo ve televizyonlarda yapılacak propaganda yayınlarında, diğer seçim propagandalarında Türkçe’nin yanı sıra farklı dil ve lehçeler de kullanılabilir.”

MADDE 7-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8-Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.